

Pvm: 3.2.2020

Dnro: POSELY/1357/2019

Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisesta yksittäistapauksessa

HANKE

Saaristenmäen tuulivoimahanke, Leppävirta ja Suonenjoki

HANKKEESTA VASTAAVA

SolarWind by JanneNiska Oy, Soratie 2, 15550 NASTOLA

ASIAN VIREILLETULO

SolarWind by JanneNiska Oy (jäljempänä myös hankkeesta vastaava) on 23.9.2019 toimittanut Pohjois-Savon ELY-keskukselle kirjeen, jossa se pyytää toimivaltaiselta viranomaiselta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) 3 §:n 2 momentissa ja 13 §:ssä tarkoitettu päätöstä siitä, tuleeeko yhtiön Saaristenmäen tuulivoimahankkeeseen (Leppävirta ja Suonenjoki) soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely).

YVA-lain mukainen päätöksenteko on tullut vireille hankkeesta vastaavan omasta aloitteesta. Pohjois-Savon ELY-keskus on YVA-lain 11 §:n nojalla toimivaltainen viranomainen ratkaisemaan YVA-menettelyn soveltamista koskevan kysymyksen toiminnan sijoittuessa Pohjois-Savon maakunnan alueelle.

ASIAN KÄSITTELY

Neuvottelut ja YVA-päätöspyyntö

Hanketta koskeva YVA-päätöspyyntö on saapunut ELY-keskukselle 23.9.2019. Tuulivoimahanketta on käsitelty tämän jälkeen Saaristenmäen tuulivoimapuiston yleiskaavoitusta koskevassa viranomaisneuvottelussa 24.9.2019. Neuvottelun jälkeen ELY-keskus on vielä pyytänyt hankkeesta vastaavaa täydentämään päätöspyyntöään muun ohessa alustavalla melumallinnuksella ja näkemäalueanalyysillä sekä toimittamaan muita tämän hallussa olevia tietoja hankkeesta ja sen ennakoituista vaikutuksista. Hankkeesta vastaava on toimittanut lisätietoja ELY-keskukselle 16.10.2019. Tietopuutteiden johdosta ELY-keskus on pyytänyt hankkeesta vastaavalta lisäselvitystä 29.10. ja uudelleen vielä 6.11.2019. Hankkeesta vastaava on toimittanut päivitettyjä tietoja ELY-keskukselle 14.11.2019. Voimajohdon osalta lisätietoja on vielä pyydetty ja saatu 22.1.2020.

Muiden viranomaisten kuuleminen

Ennen päätöksen tekemistä ELY-keskus on YVA-lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti varannut Leppävirran ja Suonenjoen ympäristönsuojeluviranomaisille, Pohjois-Savon maakuntaliitolle sekä Kuopion kulttuurihistorialliselle museolle (museoviranomainen) mahdollisuuden esittää oman näkemyksensä YVA-menettelyn tarpeellisuudesta sekä päätöksenteossa huomioon otettavissa seikoista.

Leppävirran kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen (Keski-Savon ympäristötoimi, 5.12.2019) näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät meluun ja näkemävaikutuksiin. Nämä vaikutukset ovat pitkäaikaisia ja laaja-alaisia. Tuulivoimalat tulevat näkymään hyvin laajoille alueille puiston itäpuolelle, eteläiselle Kallavedelle ja Sotkanselän alueelle, jossa on runsaasti loma-asutusta. Näkyvyysalue ulottuu jopa Kuopion Saaristokaupunkiin asti. Näkemäalueella on myös asukasluvultaan suhteellisen huomattava Paukarlahden kylä sekä valtakunnallisesti arvokas Paukarlahden maisema-alue. Ympäristönsuojeluviranomaisen aikaisempien kokemusten mukaan tuulivoimaloiden melumallinnukseen liittyy epävarmuuksia, jotka voivat merkittävästi aliarvioida tuulivoimaloiden melupäästöä. Melulaskelmien lähtöarvona käytetään valmistajan voimalalle ilmoittamaa melupäästön takuuarvoa, joka on mitattu Suomeen verrattuna erilaisissa olosuhteissa. Suomen talvisissa olosuhteissa voimalan lapojen pinnalle muodostuva jää ja kuura voivat lisätä voimaloiden melupäästöä huomattavasti. Lausuntopyyntöön mukana toimitetun melumallinnuksen osalta jää epäselväksi, onko melulaskennan pohjana käytetty voimalavalmistajan antama lähtömelutaso kokonaistaso vai onko se ilmoitettu ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 mukaisesti oktaavi- tai terssikaistoittain siten, että se sisältää myös melupäästön epävarmuuden. Jos laskennallisessa tarkastelussa ei ole otettu huomioon laskennalle arvioituja epävarmuuksia, tulee ne YM:n ohjeen mukaisesti sisällyttää melupäästön takuuarvoon. FCG on kertonut laskentansa epävarmuuden olevan ± 3 dB. Jos tuulivoimaloiden melupäästönä käytetään arvoa (LWA) 104 dB ja otetaan huomioon laskennan epävarmuus ± 3 dB, laskennassa käytettävä äänitehotaso tulisi olla siten 107 dB. Toisin sanoen tuulivoimapuiston meluvaikutukset voivat ulottua laajemmalle alueelle, kuin mitä lausuntopyyntöön mukana olleessa mallinnuksessa on esitetty. YVA-tarveharkintaa tehdessä tulee huomioida, että hankesuunnitelmassa tuulivoimalat sijoittuvat kahdelle toisistaan erillään olevalle alueelle, jotka sijaitsevat myös eri kunnissa. Lisäksi vain neljä tuulivoimalaa kahdeksasta sijoittuu Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetuille potentiaalisille tuulivoima-alueille, tv 802 (Leppävirta) ja tv 800 (Suonenjoki). Hankkeen koko, kahdeksan enintään 5,6 MW voimalaa (yht. 44,8 MW), on rajoitettu juuri ja juuri YVA-hankeluettelon tehorajan 45 MW alapuolelle. Mikäli hanke toteutuu 44,8 MW tehoisena voidaan katsoa, että hankkeesta aiheutuu hankeluettelohankkeisiin rinnastettavia ympäristövaikutuksia. Hanke tulisi olemaan suurin tuulivoimapuistohanke, joka Pohjois-Savossa on tähän mennessä toteutettu. Edellä esitettyyn nojaten Leppävirran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen näkee tärkeäksi, että hankkeen ympäristövaikutukset tutkittaisiin YVA-menettelyssä.

Suonenjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen (Kuopion alueelliset ympäristönsuojelupalvelut, 3.12.2019) näkemyksen mukaan

hankkeelle ei ole tarvetta tehdä ns. hanke-YVA:aa, vaan ympäristövaikutukset voidaan riittävästi selvittää tuulivoimapuiston yleiskaavoituksen yhteydessä.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo (5.12.2019) toteaa lausunnossaan arvioineensa YVA-menettelyn tarvetta arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Hankkeen tarkempi suunnittelu on tarkoitus toteuttaa laatimalla alueelle maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) mukainen tuulivoimayleiskaava. Vaikutusten arviointi toteutetaan myös osana yleiskaavan laatimista. Alueella on tehty arkeologinen inventointi syksyllä 2019, mutta sen raporttia ei ole vielä toimitettu Kuopion kulttuurihistorialliselle museolle. Näin liitteessä 3 esitettyä toteamusta, että ”alueella ei ole arvokasta kulttuuriympäristöä tai suojeltuja rakennuksia”, ei voi tässä vaiheessa arvioida arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Museon mukaan YVA-menettely ei ole tarpeellinen arkeologisen kulttuuriperinnön eikä rakennetun kulttuuriympäristön kannalta, koska tuulivoimahankkeen vaikutusten arviointi kulttuuriympäristön osalta toteutuu kaavaprosessin kautta.

Pohjois-Savon liitto (26.11.2019) toteaa lausunnossaan, että suunnittelualueista eteläisempi sisältyy ympäristöministeriön 15.1.2014 vahvistamaan tuulivoimamaakuntakaavaan merkinnällä tv 31.800 ja tv 52.802 Saaristenmäki, potentiaalinen tuulivoima-alue. Valtakunnallisesti arvokas Paukarlahden maisema-alue (VNp 1995) suunnittelualueen itäpuolella on tunnistettu maakuntakaavaa laadittaessa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Pohjois-Savon liitto näkee, että hanke toteuttaa kuuden voimalan osalta maakuntakaavaa, mutta vt 9:n pohjoispuolen Kutunmäkeä (kaksi voimalaa) ei voida nähdä osana maakuntakaavassa esitettyä Saaristenmäen kokonaisuutta. Suunnittelualueen ulottuessa vt 9:n pohjoispuolelle, on vaikutukset siellä tarkasteltava erikseen. Hankkeen vaikutuksista Kuopiossa sijaitsevaan Oinosenmäen säätutkaan on tarpeen kysyä kantaa Ilmatieteen laitokselta. Suunnitelma-aineistossa lähin tuulivoimala (Kutunmäki) sijoittuu 18,5 km päähän säähavaintoasemasta.

Edellä mainittujen lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskuksella on ollut käytössään **puolustusvoimien** 5. ja 7.11.2019 antamat lausunnot hankkeiden hyväksyttävyydestä tutkavaikutusten näkökulmasta. Puolustusvoimat on ilmoittanut, että se ei vastusta hankkeiden toteuttamista.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen annetuista lausunnoista

ELY-keskus on ennen päätöksen tekemistä varannut hankkeesta vastaavalle mahdollisuuden antaa vastine lausunnoissa esitetyistä seikoista. Hankkeesta vastaava on 17.1.2020 antamassaan vastineessa todennut, että *Kuopion kulttuurihistoriallisen museon ja Suonenjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen* lausuntojen osalta tarvetta vastineen antamiselle ei ole. *Pohjois-Savon liiton* lausunnon osalta vastineessa todetaan, että hankkeen vaikutukset arvioidaan kaavoituksen yhteydessä molempien osa-alueiden osalta. Hankkeessa tehtävät luonto- ja ympäristöselvitykset kattavat molemmat osa-alueet. Tehtävät selvitykset on kuvattu tarkemmin kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Lisäksi Ilmatieteen laitokselta pyydetään lausunto kaavan valmistelu- ja ehdotusvaiheissa.

Leppävirran ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa esille nostettujen maisemavaikutusten osalta vastineessa todetaan, että tuulivoimalat ovat korkeita ja näkyvät usein laajalle ympäristöönsä. Lausunnossa mainitun Sotkanselän alueelle voimalat tulevat näkymään hyvin, kun vapaata näkymäakselia syntyy laajasta järvalueesta johtuen runsaasti. Seipäänniemestä ja Puutossalmesta tehdyistä valokuvasovitteista saa hyvän käsityksen, miten voimalat näkyvät myös järvenselälle eri etäisyyksiltä katsottaessa. Tarvittaessa myös Sotkanselän sekä Etelä-Kallaveden itärannoilta voidaan tehdä lisävalokuvasovitteet. Näistä on jo valokuvat olemassa. Kuopion Saaristokaupunki sijoittuu lähimmilläänkin noin 20 kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista ja tällä etäisyydellä voimalat näkyvät enää hyvin pieninä. Tarvittaessa täältäkin voidaan silti valokuvasovite tehdä. Paukarlahden maisema-alueelta on tehty kolme valokuvasovitetta. Itse lahden pohjois- ja itärannoilta voimalat näkyvät hyvin, mutta kylän alueella kumpuileva maasto ja puusto estävät näkymiä monin paikoin ja voimaloista näkyy vain osia. Jokelan alueelle voimalat näkyvät myös hyvin.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa esille nostettujen meluvaiikutusten osalta vastineessa todetaan, että melumallinnus on tehty ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 mukaisesti oktaavi- tai terssikaistoittain siten, että se sisältää myös melupäästön epävarmuuden. Valmistajan ilmoittama tuulivoimalan tuottaman äänitehotaso vastaa arvoa "declared value". Vastineen mukaan laskennan tuloksen epävarmuus ei vaikuta lähtömeluun. Ympäristönsuojeluviranomaisen tulkinta on siten virheellinen. Mallinnuksessa on käytetty, YM:n ohjeistuksen mukaisesti, valmistajan ilmoittamaa ylemmän 95 % luottamusvälin (+ cl 95 %) 104 dB lähtöarvona. Mallinnuksen tuloksena on saatu, että melutasot herkissä kohteissa ovat enimmillään 36,4 dB. Näin ollen on epätodennäköistä, että melu enimmillään ylittäisi 40 dB missään olosuhteissa. Lisäksi vastineessa kerrotaan, että vaikka voimalat sijoittuvat toisistaan erillisille alueille, on molemmat alueet kuitenkin huomioitu mallinnuksissa. Alueella ei tiettävästi ole muita suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita, jotka saattaisivat aiheuttaa merkittäviä yhteisvaikutuksia.

YVA-menettelyn soveltamistarpeen osalta vastineessa todetaan, että hankekoko alittaa YVA-ajan, eikä ole Suomen mittakaavassa erityisen suuri hanke. Hankkeella ei ole sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia tai yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa, jotka edellyttäisivät YVA-menettelyn soveltamista hankkeeseen. Leppävirran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole esittänyt perusteltuja erityisiä syitä sille, minkä vuoksi hankkeen vaikutuksia tulisi arvioida juuri YVA-menettelyssä eikä kaavoituksen yhteydessä. Lisäksi on syytä huomioda, että YVA-menettelyn soveltamisella hankkeeseen ei ole vaikutusta melumallinnuksen tekotapaan tai tulokseen. Melumallinnus tehdään molemmissa tapauksissa yhtä kattavasti ja samoilla käytännöillä, ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 mukaisesti.

Merkintä: ELY-keskukselle on toimitettu vastineen liitteinä seuraavat dokumentit:

- Päivitetty Saaristenmäen tuulivoimapuiston yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (FCG 16.10.2019 Suonenjoki / 31.10.2019 Leppävirta)

- Näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet (FCG 17.12.2019)
- Saaristenmäen tuulivoimahankkeen melu- ja varjostusmallinnusraportti (FCG 2.12.2019)

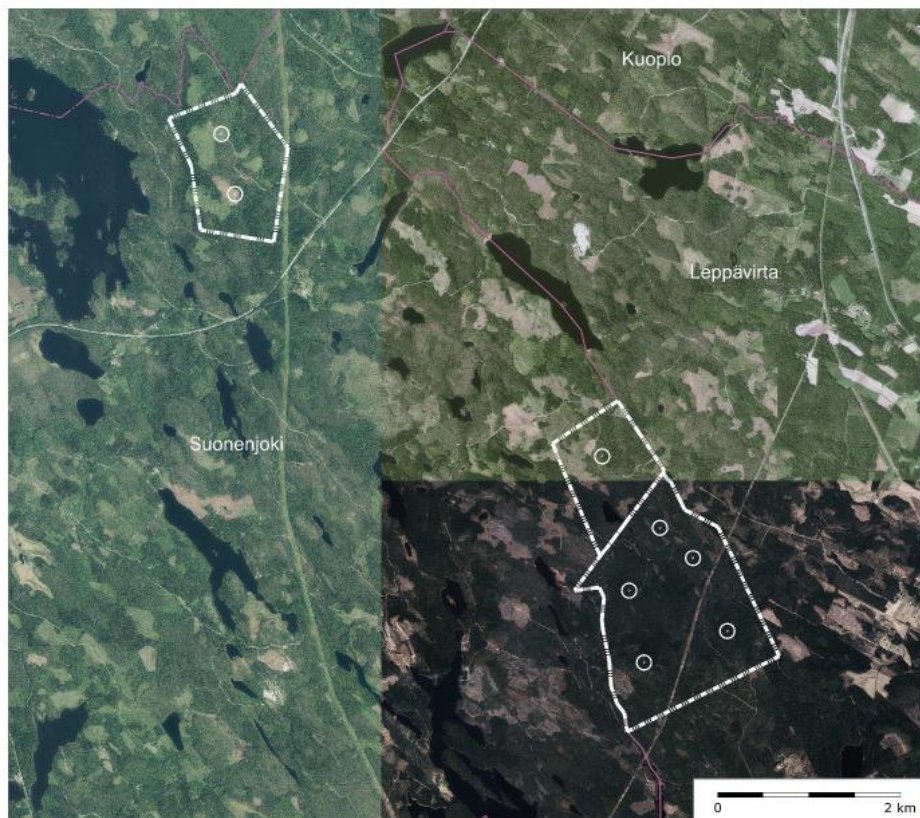
Liitteenä toimitettu aineisto eroaa osin siitä mitä hankkeesta vastaava on alkuperäisessä YVA-päätöspyynnössään ja sen täydennyksissä ELY-keskukselle toimittanut. Päivitettyyn melumallinnusraporttiin on sisällytetty mm. lyhyt sanallinen kuvaus melu- ja varjostusvaikutuksista sekä vaikutuksia kuvaavat mallinnuskartat. Uutena on toimitettu myös valokuvasovitteita voimaloiden näkyvyydestä maisemassa. Annettujen lausuntojen ja vastineen sisältö huomioon ottaen ELY-keskus on arvioinut, että aineistoon tehdyistä päivityksistä huolimatta tarvetta uudelle viranomaiskuulemiselle ei ole.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeesta vastaava on 23.9.2019 ELY-keskukselle toimittamassa päätöspyynnössä ja sen liitteissä sekä toimittamissaan täydennyksissä kuvannut hanketta ja sen ympäristövaikutuksia seuraavasta ilmenevällä tavalla. Kuvaus on ELY-keskuksen koostama ja siinä on huomioitu myös hankkeesta vastaavan 17.1.2020 vastineen yhteydessä toimittamat päivitetty/täydennetyt tiedot.

Hankkeen kuvaus

SolarWind by Janneniska Oy suunnittelee Suonenjoen kaupungin ja Leppävirran kunnan alueelle enintään kahdeksasta tuulivoimalasta muodostuvaa Saaristenmäen tuulivoimapuistoa. Tuulivoimaloista kolme sijoittuu Suonenjoen kaupungin ja viisi Leppävirran kunnan alueelle. Hankkeesta vastaavan mukaan turbiinien tarkat sijaintipaikat voivat hiukan muuttua yksityiskohtaisen suunnittelun (kaavoitus) yhteydessä.

Kuva 1. Hankealueen sijainti. Ote FCG:n laatimasta Saaristenmäen tuulivoimapuiston yleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 7.10.2019.

Toteutettavat voimalat tulevat olemaan nimellisteholtaan 4-5,6 MW, joten tuulivoimapuiston kokonaisnimellisteho on noin 32-44 MW. Voimaloiden napakorkeus tulee olemaan 140-165 m ja roottorin halkaisija 150-165 m, jolloin voimaloiden korkeus maanpinnasta tulee olemaan maksimissaan 245 m.

Tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on ensisijaisesti suunniteltu toteutettavaksi kaava-alueen itäpuolelle sijoittuvaan Fingrid Oyj:n 110 kV:n voimajohtolinjaan. Vaihtoehto tälle on kaava-alueen länsipuolelle sijoittuva Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohtolinja. Tuulivoima-puiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein. Sähkönsiirto Fingridin voimajohdon luo toteutetaan lähtökohtaisesti maakaapelein, jolloin hanke ei edellyttäisi lainkaan uusia maanpäällisiä voimajohtoja. Kokonaisuudessaan tarvittavien uusien voimansiirtolinjojen (hankealue ja liityntä valtakunnan verkkoon) pituus on hankkeesta vastaavan arvion mukaan enintään muutamia kilometrejä.

Hankealueen sijainti ja kuvaus

Sijainti

Suunniteltu tuulivoimapuistohanke (yhteensä 585 ha) koostuu kahdesta erillisestä osa-alueesta, joista pohjoisempi sijoittuu Suonenjoen kunnan alueelle lähelle Kuopion rajaa ja eteläisempi Suonenjoen ja Leppävirran kuntien rajalle. Kahden erillisen osa-alueen välille sijoittuvat mm. Saari-
lammentie ja valtatie 9.

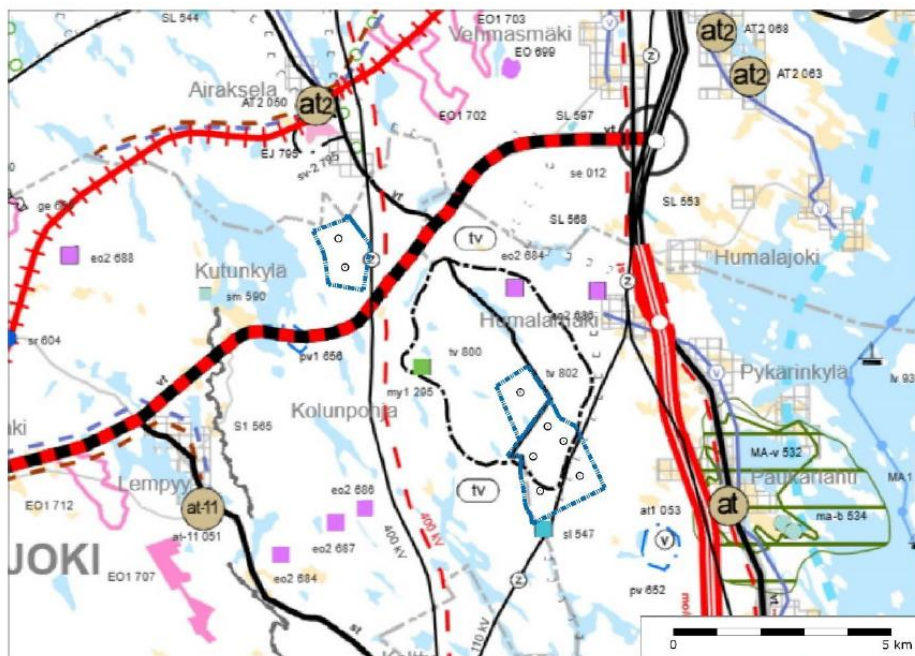
Etäisyydet asutukseen

Tuulivoimapuiston etäisyys Suonenjoen keskustasta on noin 16 km ja Leppävirran keskustasta noin 19 km. Hankealueen ympäristöön sijoittuu jonkin verran haja-asutusta. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 1,2 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta pohjoisen osa-alueen länsipuolella Kutunjärven rannassa. Myös lähin lomarakennus sijoittuu Kutunjärven rantaan noin yhden kilometrin etäisyydelle lähimmistä voimaloista. Alle kahden kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista sijoittuu 44 asuinrakennusta ja 44 lomarakennusta. Alle viiden kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista sijoittuvia asuinrakennuksia on 336 ja lomarakennuksia 222.

Kaavatilanne

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 sekä Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava. Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavassa seuraavat merkinnät:

- TUULIVOIMA-ALUE (tv)
- SÄHKÖSIIRTOLINJA 400 kV ja 110 kV
- OHJEELLINEN SÄHKÖSIIRTOLINJA 400 kV
- LUONNONSUOJELUALUE (sl)
- VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE (MA-v)
- MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ MAISEMA-ALUE (MA1)
- MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA TIEYHTEYS (VT9)
- UUSI MOOTTORITIE/RUNKOTIE (VT5)

Kuva 2. Hankealueen läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavan merkinnät. Hankealue merkitty karttaan sinisellä katkoviivalla ja voimaloiden sijainti mustilla ympyräsymboleilla. Ote FCG:n laatimasta Saaristenmäen tuulivoimapuiston yleiskaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 7.10.2019.

Lisäksi tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu yleisiä suunnittelumääräyksiä koskien tuulivoimaloiden rakentamista.

Saaristenmäen tuulivoimapuiston pohjoinen osa-alue sijoittuu eteläosiltaan Suonenjoen Lempyyn osayleiskaava-alueelle. Tuulivoimapuiston alueella kaavamerkintänä on Lempyyn osayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue (M), minkä lisäksi vt 9:n melualue ulottuu tuulivoimapuiston alueelle. Lempyyn osayleiskaavassa noin 960 metrin päähän lähimmästä suunnitellusta voimalasta sijoittuu kahden rakennuspaikan loma-asuntoalue (RA/2).

Pohjoisen osa-alueen läheisyyteen noin 2,7 kilometrin etäisyydelle sijoittuu myös Kuopion Tetrijärven osayleiskaava ja Etelä-Kuopion yleiskaava. Suunnitelluista voimaloista noin 4,5 kilometrin etäisyydelle, niin ikään Kuopion kaupungin alueelle, sijoittuu Kurkimäki - Pellesmäki - Vehmasmäki –osayleiskaava. Alueella on käynnistetty myös uusi Kurkimäen osayleiskaavan laadinta.

Eteläisen osa-alueen itäpuolelle, lähimmillään noin 750 metrin etäisyydelle voimaloista sijoittuu Leppävirran Oravikoski - Paukarlahti - Kotalahti -yleiskaava. Kaavassa suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu lähinnä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-2). Lähimmät rakennuspaikat on yleiskaavassa osoitettu noin 1,5 kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista.

Suunnittelualueen eteläinen osa-alue sijoittuu Yläveden ym. lähivesien ranta-asemakaavan alueelle. Salmisen ranta-alueet on ranta-asemakaavassa osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Suunnittelualueelle ei sijoitu muita ranta-asemakaavamerkintöjä. Lähin loma-asuntojen korttelialue (RA) on osoitettu noin 1,7 kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista. Suonenjoen Tuliniemen ranta-asemakaava sijoittuu noin 2,2 kilometrin etäisyydelle hankealueen eteläisen osa-alueen lähimmästä voimalasta.

Pohjoisen osa-alueen länsipuolella sijaitsee Kutunjärven ranta-asemakaava-alue noin 0,7 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Lähimmät loma-asuntoalueet on osoitettu noin 950 metrin etäisyydelle lähimmästä voimaloista.

Muista asemakaavoista suunniteltua tuulivoimapuistoa lähimpänä sijaitsee Leppävirran Oravikosken asemakaava-alue (6 km).

Luonnonolot ja maisema

Hankealue on topografialtaan vaihtelevaa mäkimaastoa. Alueella on myös pieniä järviä, lampia ja suoalueita. Hankkeen pohjoinen osa-alue sijoittuu korkeustasolle noin 139-189 m mpy (N2000) ja eteläinen osa-alue korkeustasolle noin 120-179 m mpy (N2000). Hankealueen korkeimmat maastonkohdat sijaitsevat pohjoisella osa-alueella Välilammenmäessä ja Kutunmäessä sekä eteläisellä osa-alueella Isossa Hirvimäessä.

Hankealuetta lähin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Paukarlahti, sijoittuu lähimmillään noin 2,7 km etäisyydelle suunnitelluista voimaloista. Alle 10 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista on useita perinnebiotooppikohteita, joista lähimpänä Melasen ja

Jussilan hakamaat (4,1 km). Lähin valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (RKY 2009 -kohde) on Kotalahden kaivosyhdyskunta, joka sijaitsee noin 7 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Muita hankealueen ympäristössä sijaitsevia RKY-kohteita ovat Konnuksen kanavat (16 km), Haminalahden kulttuurimaisema (17 km), Suonenjoen rautatieaseman ympäristö (17 km), lisveden tehdas ja rautatieasema (20 km) sekä Nuutilan kylä (21 km). Hankealueelle ei sijoitu tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Hankealueen metsät ovat pääosin tuoreita ja kuivahkoja kankaita, joiden alueella on paikoin pieniä soistumia. Metsät ovat metsätalouskäytössä ja suurelta osin puustoltaan nuoria ja varttuneita kasvatusmetsiä. Hankealueen luontoarvot perustuvat pienten virtavesien lähiympäristön sekä jyrkänteisiin ja kalliometsiin. Eteläisellä hankealueella esiintyy luontokohteina puronvarsille sijoittuvia korpia sekä jyrkänkaita. Hankealueelta on tarkoitus tehdä tarkempia luontoselvityksiä vuosien 2019 ja 2020 aikana.

Hankealueen eteläisen osa-alueen eteläpuolisiin osiin sijoittuu osin Komisevanpuron yksityismaiden luonnonsuojelualue (YSA) ja myös muita YSA-alueita sijaitsee hankealueen ympäristössä. Näistä lähimpinä sijaitsevat Humalamäen metsä (3,8 km) ja Kankaanmäen rauhoitusalue (3,8 km). Hankealueella ei sijaitse Natura 2000 -verkoston alueita tai suojeluohjelmien alueita. Lähin Natura-alue (Kutunjoki, SCI) sijoittuu lähimmillään noin kolmen kilometrin etäisyydelle voimaloista. Lähin suojeluohjelmien alue (Matolahden arvokkaat kivikot) sijoittuu 1,7 kilometrin etäisyydelle eteläisimmästä voimalasta. Saarisen arvokkaat kivikot sijaitsevat 2,3 km päässä lähimmästä voimalasta. Lähin vanhojen metsien suojelualue on Kakkisenjärven metsä (11 km) ja lähin rantojensuojeluohjelman kohde on Sorsavesi (11,9 km). Hankealue sijoittuu linnuston päämuuttoreittien ulkopuolelle.

Muut lähialueen tuulivoimahankkeet

Hankealuetta lähin jo toiminassa oleva tuulivoimapuisto on Leppävirralla sijaitseva Niittysmäen-Konkamäen tuulivoimapuisto (voimaloita 3 kpl, etäisyys hankealueesta noin 43 km). Lisäksi Pieksämäellä on käynnissä Niinimäen tuulivoimahanke (29 voimalaa, etäisyys hankealueesta noin 38 km). Niinimäen tuulivoimahankekaava on jo hyväksytty kunnanvaltuustossa, mutta kaava ei ole lainvoimainen.

Hankkeesta vastaavan arvio ympäristövaikutuksista

Hankkeesta vastaavan ELY-keskukselle toimittamassa päätöspyyntöissä hankkeen vaikutuksia on arvioitu seuraavasti. Hankkeella on ympäristövaikutuksia jotka liittyvät maisemaan, luontoon ja asumisviihtyvyyteen. Hankkeen keskeisimmät ympäristövaikutukset muodostuvat maiseman muuttumisesta, luontoon kohdistuvasta vaikutuksesta ja melusta, roottorin lapojen näkymisestä sekä rakentamisen aikaisesta liikenteestä. Voimaloiden paikat on valittu mallinnuksen avulla siten, että etäisyys lähimpiin asutuksiin tai kesämökkeihin on suunniteltu noudattaen lakisääteisiä melu- ja välkerajoja.

ELY-keskukselle 17.1.2020 toimitetussa melu- varjostusmallinnusraportissa (FCG 2.12.2019) hankkeen meluvaikutusten osalta todetaan seu-

raavaa. Tuulivoimapuistoa lähimpien asuin- ja lomarakennusten pihapiirissä melutasot jäävät laskelmien mukaan alle tason 40 dB(A). Mallinnettaessa voimalaitostyyppillä matalataajuinen melu ylittää yhdellä lomakiinteistöllä asuinhuoneiden ohjearvon noin 4,3 dB taajuudella 200 Hz. Sisällä ohjearvo ei ylitä ja enimmillään melu on noin 10,6 dB alle ohjearvon taajuudella 50 Hz. Varjostusvaikutusten osalta todetaan, että tuulivoimapuistoa lähimpien asuin- ja lomarakennusten pihapiirissä varjostusvaikutus on laskelmien mukaan yli 8 h/a (noin 12,5 h/a ja 10,5 h/a) kahdessa laskentapisteessä (lomarakennuksia) silloin, kun puuston suojaava vaikutusta ei ole huomioitu. Kun puuston suojaava vaikutus huomioidaan, varjostusvaikutus on mallinnuksen mukaan yli 8 h/a (8 h 9 min/a) yhdessä laskentapisteessä (lomarakennus).

ELY-keskukselle toimitettu näkemäanalyysiraportti (FCG 17.12.2019) ei sisällä varsinaista sanallista arviointia, vaan ainoastaan karttatarkastelun ja valokuvasovitteita. Näkemäalueanalyysikartan mukaan tuulivoimalat olisivat kaukomaisemassa laajemmalti näkyvissä (so. kaikki tai suuri osa voimaloista näkyä) etenkin hankealuetta ympäröiviltä vesialueilta. Tällaisia ovat idässä Sotkanselkä, Koirus, Humalaselkä ja Paukarlahti, etelässä Ylä-Koirus ja pohjoisessa/lännessä Saarinen ja Kutunjärvi. Luonnollisesti paikalliset maastonolosuhteet pitkälti määrittävät voimaloiden näkyvyyden.

Edellä mainittuja tarkempia sanallisia arviointoja ELY-keskukselle toimitettuun aineistoon ei sisälly.

Hankkeesta vastaavan näkemys YVA-menettelyn soveltamistarpeesta

Hankkeesta vastaava on päätöspyynnössään ja 17.1.2020 toimittamassaan vastineessa todennut, että sen oman näkemyksen mukaan hankkeelta ei tule edellyttää YVA-menettelyä.

ASIASSA HANKITTU MUU SELVITYS

ELY-keskus on osallistunut Saaristenmäen tuulivoimapuiston yleiskaavan 1. viranomaisneuvotteluun 24.9.2019. Lisäksi ELY-keskukselle toimitettu päätösaineisto on sisältänyt mm. hankkeen yleiskaavoitusta varten laaditun osallistumis- ja arviointisuunnitelman (versiot 7.10.2019 sekä 16.10.2019 Suonenjoki ja 31.10.2019 Leppävirta), johon myös ELY-keskuksen edellä koostama hankekuvaus monilta osin perustuu.

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUKSEN RATKAISU

SolarWind by JanneNiska Oy:n Saaristenmäen tuulivoimahankkeeseen (8 voimalaa, kokonaisteho 32-44 MW) **sovelletaan** ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

Lähtökohdat

YVA-menettelyssä aina arvioitavat hankkeet ja niitä koskevat muutokset on lueteltu YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa. (YVA-laki 3 §

1 momentti) Hankeluettelon mukaisesti YVA-menettelyä sovelletaan aina tuulivoimalahankkeeseen, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia. (YVA-laki, liitteen 1 kohta 7e) Nyt kysymyksessä olevassa tuulivoimahankkeessa on tarkoitus rakentaa enintään kahdeksan (8) voimalaa siten, että niiden yhteenlaskettu kokonaisteho jäisi alle hankeluettelossa mainitun raja-arvon. Hankkeeseen ei näin ollen tule soveltaa YVA-menettelyä suoraan YVA-lain 3 §:n 1 momentin nojalla.

Hankeluettelohankkeiden lisäksi YVA-menettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin YVA-lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. (YVA-laki 3 § 2 momentti) Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä YVA-lain 3 §:n 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen *ominaisuudet* ja *sijainti* sekä *vaikutusten luonne*. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä on säädetty tarkemmin YVA-lain liitteessä 2 ja eräiltä osin myös YVA-asetuksen (277/2017) 2 §:ssä. (YVA-laki 3 § 3 momentti)

Hankkeen ominaisuudet

YVA-lain liitteen 2 kohdan 1 mukaisesti hankkeen ominaisuuksia tarkastellessa on otettava huomioon erityisesti hankkeen koko ja sen yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa. Huomiota on myös kiinnitettävä luonnonvarojen (ml. luonnon monimuotoisuus) käyttöön, jätteen muodostumiseen, pilaantumisen ja muihin haittavaikutuksiin sekä hankkeesta johtuviin onnettomuus- ja terveysriskeihin.

Teollisen kokoluokan tuulivoimahankkeista johtuvina haittoina ihmisten näkökulmasta voidaan pitää erityisesti niiden aiheuttamia melu-, varjostus- ja maisemahaittoja. Näistä melu- ja varjostushaitat kohdistuvat yleensä suhteellisen rajatulle alueelle, kun taas maisemavaikutukset voivat ulottua laajoille alueille, jopa useamman kymmenen kilometrin etäisyydelle varsinaisesta hankealueesta. Tuulivoimarakentamisen johdosta myös hankealueen maankäyttö muuttuu. Tuulivoimaloiden rakentamisella on myös vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Yleisellä tasolla potentiaaliset haitalliset vaikutukset liittyvät hankealueen elinympäristöjä pirstovaan vaikutukseen. Paikallisella tasolla voimalarakentaminen voi vaikuttaa haitallisesti eläin- ja kasvilajien esiintymiin, kuten myös joidenkin eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Erityisenä tuulivoimarakentamiseen liittyvänä luontovaikutuksena voidaan pitää myös voimaloiden aiheuttamaa törmäysriskiä (linnut ja lepakot). Edellä mainittujen lisäksi tuulivoimapuiston rakentamisesta (voimalat, apualueet, tiestö- ja sähkölinjat) voi aiheutua paikallisia vesistövaikutuksia.

Saaristenmäen hankkeen ominaisuuksia tarkasteltaessa on perusteltua kiinnittää huomioita hankkeen kokoluokkaan. Tämä voidaan tehdä suhteuttamalla hankkeen koko YVA-lain mukaan aina arviointivelvolliseksi säädettyihin hankkeisiin. Tässä tarkastelussa on huomioitava rakennettaviksi aiottujen tuulivoimaloiden lukumäärän ja kokonaistehon ohella

myös tuulivoimatuotantoon olennaisesti liittyvät sähkönsiirtojärjestelyt. Voimaloiden lukumäärässä laskettuna Saaristenmäen hankkeen koko on 80 % hankeluettelon kohdassa 7e mainittujen tuulivoimahankkeiden raja-arvosta. Voimaloiden yhteenlasketun tehon osalta hanke on käytännössä rajattu hankeluettelon raja-arvon alittavaksi. Tällaista hankkeesta vastaavan tekemää rajausta voidaan sinällään pitää asianmukaisena, koska hankekoon rajoittaminen oletusarvoisesti rajoittaa myös siitä aiheutuvia haittavaikutuksia. Tuulivoimapuistoon olennaisesti kuuluva sähkönsiirto on ELY-keskukselle toimitettujen tietojen perusteella tarkoitus toteuttaa maakaapeloinnilla, joskin asiaan liittyy vielä epävarmuuksia. Samoin epävarmuutta liittyy siihen, edellyttääkö sähkönsiirron toteuttaminen uusien maastokäytävien avaamista. Hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen mukaan sähkönsiirtolinjojen kokonaispituus tulisi kuitenkin olemaan enimmillään vain muutamia kilometrejä, myös puiston sisäinen sähkönsiirto mukaan lukien. Saaristenmäen hankealueen läheisyydessä ei myöskään ole muita tiedossa olevia tai jo hyväksytyjä hankkeita, joiden voisi yhteisvaikutusten kautta katsoa voimistavan Saaristenmäen hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia. Lähimpänä sijaitseva Pieksämäen Niinimäen tuulivoima-alue sijaitsee sekä yli 30 kilometrin etäisyydellä Saaristenmäen hankealueesta.

ELY-keskuksen saaman selvityksen mukaan Saaristenmäen hankealueelle suunniteltu tuulivoimarakentaminen vastaa ominaisuuksiltaan varsin tavanomaista Suomessa toteutettavaa sisämaan tuulivoimahanketta. Pelkästään kokonsa puolesta tarkasteltuna Saaristenmäen hankkeen vaikutusten on näin olleen katsottava jäävän hankeluettelohankkeiden vastaavia vähäisemmiksi. Hankkeella on kuitenkin joitakin sellaisia erityispiirteitä, jotka voivat vahvistaa siitä aiheutuvia vaikutuksia. Ensinnäkin huomiota tulee kiinnittää suunniteltujen tuulivoimaturbiinien suurehkoon yksikkötehoon, joka on enemmillään 5,6 MW. Tämä voi osaltaan laajentaa voimaloista aiheutuvia meluvaikutuksia. Huomattava tosin on, että nykyisellään 5,6 MW on jo varsin tavanomainen tehotaso myös sisämaan tuulivoimaloissa. Toisena hankkeen erityispiirteenä voidaan pitää voimaloiden sijoittamista kahdelle toisistaan erillään olevalle hankealueelle, minkä voi lähtökohtaisesti katsoa laajentavan hankkeen vaikutusalueita.

Hankkeen sijainti

YVA-lain liitteen 2 kohdan 2 mukaan hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti alueen nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö, alueen luonnonvarat sekä luonnonympäristön sietokyky. Viimeksi mainitun osalta erityishuomiota tarkastelussa tulee antaa muun muassa suojelualueille sekä historiallisesti, kulttuurisesti tai arkeologisesti merkittävillä maisemilla ja kohteilla.

ELY-keskuksen näkemykseen mukaan lähialueen olemassa oleva ja kaavassa suunniteltu maankäyttö on tässä tapauksessa huomioitava erityisenä hankkeen sijaintipaikkaan liittyvänä herkkyystekijänä. Saadun selvityksen mukaan hanke sijoittuisi vain osin maakuntakaavassa tuulivoimarakentamiseen soveltuvaksi osoitetulle alueelle. Pohjois-Savon liitto onkin omassa lausunnossaan huomauttanut, että vt 9:n pohjoispuolen Kutunmäen aluetta (kaksi voimalaa) ei voida pitää osana maakunta-kaavassa esitettyä Saaristenmäen kokonaisuutta ja suunnittelun ulottu-

essa ko. alueelle on vaikutukset tältä osin tarkasteltava erikseen. Maa-kuntaliiton mukaan eteläisen hankealueen voimaloiden (6 kpl) voidaan sen sijaan katsoa toteuttavan maakuntakaavaa.

Hankkeen vaikutusalueen lähiympäristöä tarkastellessa on ELY-keskuk-sen näkemyksen mukaan syytä huomioida, että hankkeen vaikutusalu-eelle (erit. maisemavaikutukset) on kaavoilla osoitettu suhteellisen run-saasti loma-asutusta. Laajimpina rantarakentamista ohjaavina kaavoina tule huomioida etenkin Suonenjoen Lempyyn osayleiskaava (hyv. 9.9.2013) ja Yläveden ym. lähivesien ranta-asemakaava (hyv. 13.12.2004). Edellä mainittujen kaavojen perusteella voidaan todeta, että ainakin Kutunjärven ja Yläveden rantoja on huomattavissa määrin vielä 2000-luvun aikanaikin osoitettu lomarakentamiseen. Edelleen ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että Saaristenmäen hankkeen potenti-aalisella vaikutusalueella (erit. maisema) on myös meneillään olevia kaa-vatöitä, koska Kuopion kaupunki on käynnistänyt Kurkimäen osayleis-kaavan laatimisen vuoden 2018 aikana.

Hankkeen vaikutusaluetta tarkastellessa on ELY-keskuksen arvion mu-kaan annettava erityinen painoarvo sille, että hankealueen ympäristöön sijoittuu suhteellisen paljon asuin- tai lomakäytössä olevia kiinteistöjä. Alle kahden kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista sijoittuu 44 asuinrakennusta ja 44 lomarakennusta. Alle viiden kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimaloista sijoittuvia asuinrakennuksia on jo 336 ja loma-rakennuksia 222. Määrät korostavat tarvetta toimintojen yhteensovittami-selle ja myös osallistumiselle.

Hankkeesta vastaavan toimittaman selvityksen ja ympäristöhallinnon tie-tojärjestelmistä saatavissa olevien tietojen perusteella hankkeella ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voi katsoa olevan merkittäviä vaikutuk-sia suojelualueisiin tai Natura 2000 -verkoston kohteisiin, kun otetaan huomioon tuulivoimaloista tyypillisesti aiheutuvat haitat. Hankealueen si-sällä mahdollisesti sijaitseviin luontoarvoihin (esim. lisääntymis- ja leväh-dyspaikat, mahdolliset metsälakikohteet) liittyy tässä vaiheessa epävar-muuksia tarkempien luontoselvitysten puuttuessa.

Hankealuetta lähin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokas mai-sema-alue, Paukarlahti, sijoittuu lähimmillään noin 2,7 km etäisyydelle suunnitelluista voimaloista. Lähin valtakunnallisesti arvokas kulttuuriym-päristö (RKY 2009 -kohde) on Kotalahden kaivosyhdyskunta, joka sijait-see noin 7 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. ELY-keskuk-selle toimitetusta aineistosta käy ilmi, että voimalat olisivat monin paikoin näkyvissä sekä Paukarlahdesta että Kotalahden RKY-kohteelta. Voima-loiden etäisyys ja sijoittuminen huomioon ottaen ELY-keskuksen näke-myksen mukaan tuulivoimahankkeen ei kuitenkaan voi katsoa olennai-sella tavalla muuttavan kohteiden valtakunnallisesti merkittäviä arvoja. Kokonaisuutena arvioiden hankkeen maisemalliset vaikutukset ovat kui-tenkin varsin huomattavia, koska voimalat olisivat monin paikoin selvästi havaittavissa alueilta, joita enemmässä määrin käytetään mm. asumi-seen (esim. Paukarlahti, Kutunjärven ranta-alueet).

Vaikutusten luonne

YVA-lain liitteen 2 kohdan 3 mukaisesti hankkeen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia on tarkasteltava ottaen huomioon muun ohessa vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus sekä se väestömäärä, johon vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat. Lisäksi on kiinnitettävä huomioita vaikutusten yleiseen luonteeseen, voimakkuuteen ja monitahoisuuteen. Myös vaikutusten todennäköisyys, kesto ja toistumistiheys on huomioitava. Samalla on otettava huomioon yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa sekä hankkeesta vastaavan mahdollisuudet vähentää vaikutuksia tehokkaasti. Edellä mainittuja seikkoja on tarkasteltava hankkeen ominaisuuksien ja myös sen sijainnin näkökulmasta.

Edellä perustelujen kohdissa "Hankkeen ominaisuudet" ja "Hankkeen sijainti" on jo todettu, että Saaristenmäen tuulivoimahankkeesta aiheutuvat vaikutukset ovat jossain määrin tavanomaisia tämän kokoluokan tuulivoimahankkeille. Hankkeesta ei näin ollen pelkästään kokonsa puolesta voi katsoa aiheutuvan YVA-hankeluettelossa mainittuihin hankkeisiin verrattavissa olevia, todennäköisesti merkittäviä, ympäristövaikutuksia. Saaristenmäen tuulivoimahankkeen vaikutusten alueellista ulottuvuutta kuitenkin lisää se, että hanketta ollaan toteuttamassa kahdelle toisistaan erillään sijaitsevalle alueelle (pohjoinen ja eteläinen hankealue). Osa-alueiden välinen etäisyys on noin neljä kilometriä. Kahden toisistaan kauimpana sijaitsevan voimalan välinen etäisyys on karttatarkastelun perusteella noin 7,5 km. ELY-keskukselle toimitetun selvityksen mukaan voimaloiden välittömään läheisyyteen ei sijoitu loma-asuntoja tai pysyvään asumiseen käytettyjä asuinrakennuksia. Hankkeen lähivaikutusalueella sijaitsee kuitenkin varsin paljon haja-asutusta. Uutta loma-asutusta on myös kaavoitettu runsaasti erityisesti Kutunjärven ranta-alueille vielä 2010-luvullakin. Hankkeesta vastaavan ELY-keskukselle toimittaman näkemäalueanalyysikartan perusteella etenkin pohjoisen osa-alueen kaksi voimalaa tulisivat olemaan näkyvä maisemallinen elementti Kutunjärven suunnasta tarkasteltuna. Itäisestä tarkastelusuunnasta voimalat näkyisivät laajoilta alueilta mm. Sotkanselältä sekä Paukarlahden ja Oravikosken suunnasta tarkasteltuna. Analyysin mukaan voimaloiden maisemallinen vaikutus ulottuisi aina Puutosmäelle saakka eli ainakin 15 kilometrin etäisyydelle hankealueesta. Vaikutusten alueellista ulottuvuutta tarkastellessa tulee ELY-keskuksen näkemyksen mukaan lisäksi huomioida, että hanke sijoittuu kahden kunnan alueelle. Tämän lisäksi pohjoinen osa-alue sijoittuu vieläpä hyvin lähelle Kuopion kuntarajaa. Edellä mainittujen seikkojen valossa ELY-keskus katsoo, että Saaristenmäen tuulivoimahankkeen vaikutukset kohdistuvat huomattavan suurelle alueelle ja näin ollen myös huomattavan suureen ihmismäärään.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Saaristenmäen hankkeen vaikutuksista merkittävimpiä ovat erityisesti melu- ja välkevaikutukset sekä voimaloiden aiheuttama maisemamuutos. Lisäksi hankealueen maankäyttö muuttuu ja tuulivoimatuotanto voi jatkossa heijastua myös ympäröivien alueiden maankäyttöön. Tuulivoimatuotannon luontovaikutukset jäisivät todennäköisesti paikallisiksi, joskin tarkempien luontoselvitysten puuttuessa merkittävyyden täsmällinen arviointi on vielä tässä vaiheessa vaikeaa. Epävarmuutta hankkeen kokonaisvaikutuksista lisää osaltaan myös se, että pohjoiselle osa-alueelle sijoittuvaa kahta voimalaa ei ole

voitu huomioida Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavan vaikutuksia arvioitaessa.

Tuulivoimatuotannolle tyypillisten vaikutusten toteutuminen on Saaristenmäen hankkeen yhteydessä varmaa tai todennäköistä. Vaikutukset olisivat pitkäkestoisia. Sen sijaan merkittävien yhteisvaikutusten syntyminen on Saaristenmäen hankkeen yhteydessä epätodennäköistä, koska lähi-alueella ei ole muita olemassa olevia ja/tai hyväksytyjä tuulivoimahankkeita. Hankkeesta vastaava ei ole ELY-keskukselle toimittamassaan päätöspyynnössä esittänyt sellaisia erityisiä teknisiä- tai muita toimia, joiden perusteella hankkeen vaikutusten merkittävyyttä voitaisiin perustellusti pitää tavanomaista vähäisempänä.

Yhteenveto ja johtopäätökset

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Saaristenmäen hankkeessa on lähtökohtaisesti kyse kokoluokassaan varsin tavanomaisesta tuulivoimahankkeesta. Tässä tapauksessa hankkeen vaikutusten merkittävyyttä lisäävät kuitenkin jotkin sen ominaisuuksiin ja sijaintipaikkaan liittyvät seikat. Hanke koostuu kahdesta toisistaan erillään olevasta osa-alueesta, mikä laajentaa vaikutusten maantieteellistä ulottuvuutta. Sijainnistaan johtuen erityisesti hankkeen maisemalliset vaikutukset ulottuisivat varsin laajalle alueelle. Hanke sijoittuu kahden kunnan (Suonenjoki ja Leppävirta) alueelle ja myös Kuopion kunnanrajan läheisyyteen. Hankealueen lähiympäristössä sijaitsee jo nykyisellään suhteellisen runsaasti haja-asutusta. Lisäksi hankealueen lähiympäristössä sijaitsevien järvien rannat on monelta osin kaavoitettu loma-asumiseen. Edellä mainittujen seikkojen johdosta hankkeella olisi vaikutuksia suhteelliseen laajaan ihmisryhmään kaikkiaan kolmen eri kunnan alueella. Lisäksi on huomattava, että tuulivoimaloiden sijoittumista vt 9:n pohjoispuolelle Kutunmäkeen ja Vänilammenmäkeen ei ole tutkittu Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaavaa laadittaessa. Kun otetaan huomioon kaikki edellä mainitut seikat sekä vielä se, että myös hankkeen luontovaikutuksiin liittyy epävarmuuksia, ei voida poissulkea sitä mahdollisuutta, etteikö hankkeesta voisi aiheutua YVA-lain 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja, todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tämän johdosta ELY-keskus katsoo, että Saaristenmäen hankkeeseen (8 voimalaa, kokonaisteho 32-44 MW) tulee soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017): 3, 11, 12, 13, 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. (YVA-laki 37 § 1 momentti)

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Muilla tahoilla ei ole valitusoikeutta tästä päätöksestä. Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa kuitenkin hakea muutosta päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen, samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan. (YVA-lain 37 § 2 momentti)

Tämä päätös on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on ratkaissut johtaja Jari Mutanen ja esitellyt ympäristölakimies Juha Perho.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen ja jakelut

Tämä päätös on julkaistu sähköisessä muodossa 4.2.2020 verkko-osoitteessa www.ymparisto.fi/yva [kohdassa YVA-päätökset > Pohjois-Savo].

Päätöstä koskeva kuulutus on pidetty nähtävänä Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivulla 4.2 – 13.3.2020 välisen ajan. Suonenjoen ja Leppävirran kuntia on myös pyydetty julkaisemaan tieto kuulutuksesta omilla ilmoitustauluillaan kuntalain (410/2015) 108 §:n edellyttämällä tavalla.

Edellä mainittujen lisäksi päätöksestä on tiedotettu seuraavasti:

- Hankevastaava saantitodistuksin ja sähköpostilla
- Lausunnon antaneet viranomaiset (sähköpostilla)
- Suonenjoen kaupunki ja Leppävirran kunta: kaavoitus ja rakennusvalvonta (sähköpostilla)

LISÄTIETOJA

Ympäristölakimies Juha Perho, puh. 0295 026 836, [juha.perho\(at\)ely-keskus.fi](mailto:juha.perho(at)ely-keskus.fi)

LIITTEET

Valitusosoitus

Tämä asiakirja POSELY/1357/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/1357/2019 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mutanen Jari 31.01.2020 12:39

Esittelijä Perho Juha 03.02.2020 08:02

Liite Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen YVA-päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hankkeesta vastaava saa hakea päätökseen muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaimoon. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 260 euroa**, ellei valittaja tuomioistuinnmaksulain (1455/2015) 7-9 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Omalla vastuulla valituskirjelmä liitteineen voi myös lähettää postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä ja sen liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite	Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio
postiosoite	PL 1744, 70101 Kuopio
faksi	029 564 2501
sähköpostiosoite	ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelinvaihdde	029 564 2501
aukioloaika	klo 8 - 16.15